

Nr 60

Av herrar **Persson** i Tandö och **Sundelin**, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m.

Det svenska skogsbruket är en av landets främsta inkomstkällor. En stark rationalisering och utveckling har i alltmera stegradt tempo präglat denna näringsgren under de senaste årtiondena. Särskilt beträffande avverkningsarbetet har rationaliseringen och mekaniseringen fortskridit mycket snabbt, vilket fört med sig större krav på yrkesutbildningen i bl. a. redskaps- och maskinlära. Men det gäller också att på bästa sätt taga vara på och skydda människan-arbetaren, eftersom skogsarbetet är ett av våra tyngsta yrkesarbeten. Detta gäller såväl den totala energiförbrukningen som den momentana arbetsbelastningen. Arbetet ställer stora krav på rörelseapparaten och rymmer stora risker för olycksfall och andra skador. Undervisning i arbetsteknik är därför synnerligen betydelsefull. Denna utbildning bidrar även till att underlätta arbetet. Skoglig yrkesutbildning omfattar dock icke blott arbetslära utan även skogsvård. För bondeskogsägaren innebär därför en god och rationell skogsundervisning större möjligheter till självverksamhet på skogsvårdens område. Denna utveckling medför att det blivit alltmera angeläget med utbildning för dem som arbeta i skogen.

De statsunderstödda skogsbrukskurserna för skogsarbetare och skogsägare kom till så sent som år 1949. Denna undervisning har sålunda inte samma tradition som utbildningen inom vissa andra yrkesområden, t. ex. inom lantbruket, och har i förhållande till denna utbildning en ringa omfattning, såsom även framgår vid en jämförelse mellan anslagen för ändamålen. Det är av vikt att den skogligen yrkesundervisningen får en upprustning, så att den kommer upp i nivå med yrkesundervisningen inom andra näringsgrenar. En ordnad yrkesutbildning är nödvändig för att skogsbruket skall kunna utvecklas i önskvärd takt.

Den skogligen yrkesutbildningen omfattar dels de i näringen redan yrkesverksamma och dels de ungdomar, som vill ägna sig åt yrket. Härav är ungdomens utbildning den allra viktigaste. Behovet av sådan utbildning har aldrig varit så påtagligt som nu. Ungdomarna måste nu i många fall utföra komplicerade arbetsuppgifter vid betydligt yngre år än vad förr var fallet. Deras möjligheter att lära på det gamla vanliga sättet av far eller direkt under arbetet har minskat starkt. Det finns ofta inte tid numera

till en sådan träning under arbetets gång. En systematisk och målbestämd yrkesutbildning har därför blivit alltmera nödvändig. Härtill kommer att enligt befolkningsstatistiken antalet ungdomar i arbetsför ålder kommer att öka kraftigt de närmaste åren.

Ungdomsutbildningen har nu i allt större utsträckning börjat bedrivas i form av lärlingsutbildning. Som framgår av skogsstyrelsens petitaskrivelse har denna undervisningsform visat sig i flera avseenden ha stora fördelar. Enligt vår uppfattning synes det även, när det gäller yrkesutbildning inom skogsbruket, vara en påtaglig vinst med en undervisningsform som i stor utsträckning anknyter till praktiskt arbete utanför skolan och därmed sätter eleven i närmare kontakt med det praktiska arbetslivet. Det ligger nära till hands att här göra jämförelser med yrkesutbildningen inom industrien. I likhet med vad skogsstyrelsen föreslagit beträffande de skogligen lärlingskurserna utgår till denna utbildning statsbidrag även till undervisning i yrkesarbete, som förlägges till arbetsställen utom skolan enligt där om träffad uppgörelse med vederbörande företag. Vi anser att det inte finnes någon anledning att yrkesutbildningen inom skogsbruket skall vara i sämre ställning än industriens yrkesutbildning, varför samma bidragsmöjligheter bör skapas för att tillförsäkra skogsbrukets kursdeltagare den handledning m. m., som är erforderlig under praktikskedena. Vi finner även samma skäl föreligga för att företag och organisationer m. fl. inom skogsbruket, som driver både ungdoms- och lärlingskurser helt i egen regi (således även den skolmässiga undervisningen), skall i likhet med vad fallet är inom industrien erhålla driftbidrag för ändamålet. Även för att i någon mån tillgodose det stora utbildningsbehov, som är rådande inom skogsbruket, synes det vara angeläget att tillvarataga den möjlighet därtill som finnes genom att stimulera arbetsgivarna till ökade insatser för skogsarbetarutbildningen.

Vid olika tillfällen har skogsstyrelsen i sina anslagsäskanden hänvisat till en inom styrelsen uppgjord beräkning för den skogligen yrkesutbildningens utbyggnad. Denna beräkning avser en successiv utbyggnad av verksamheten enligt ett program, som innebär att ungefär 15—20 procent av det utbildningsbehov, som kan bedömas föreligga, bör vid en angiven tioårsperiods slut kunna tillgodoses genom skogsvårdsstyrelsernas kursverksamhet. Utbildningsvolymen skulle på så sätt enligt styrelsen komma på en i det närmaste acceptabel nivå. Vi anser att denna utbyggnadstakt är mycket försiktig. Skogsstyrelsens framställda önskemål för budgetåret 1956/57 blev emellertid tillgodosett endast i begränsad omfattning (IX ht 1956, punkt 193). För budgetåret 1957/58 har departementschefen för verksamhetens utbyggande endast ansett sig kunna tillstyrka en mindre anslagshöjning, 150 000 kronor av begärda 782 000 kronor.

Ehuru vi sålunda anser, att anslaget bort uppräknas med det av skogsstyrelsen begärda beloppet, vill vi emellertid nu endast yrka en höjning av anslaget med 125 000 kronor utöver det av departementschefen föreslagna beloppet för att i huvudsak användas till här ovan angiven utvidgning av formerna för ungdomsutbildningen.

Med stöd av vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte

dels i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:ts kungörelse den 21 maj 1954 (427) angående statsunderstödda skogsbrukskurser måtte ändras på sätt skogsstyrelsen föreslagit;

dels ock att till Skogsvård m. m.: Bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m. för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 1 743 000 kronor.

Stockholm den 22 januari 1957

Olof Persson
i Tandö

B. Sundelin
